

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO
W KLASACH IV-VIII
SPOŁECZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 W BIAŁYMSTOKU
ROK SZKOLNY 2023/2024

I. Podstawa prawna do opracowania PSO:

- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 ze zm.) - art. 44b.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej dla szkoły podstawowej
- Statut Społecznej Szkoły Podstawowej nr 2 w Białymstoku
- Podstawa programowa dla szkoły podstawowej

II. Cele oceniania

Ocenianie zdobywanych umiejętności, przyswajanej wiedzy, opanowywania materiału z danej dziedziny to naturalne zjawisko towarzyszące procesom nauczania i uczenia się.

Cele oceniania:

- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i o postępach w tym zakresie,
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- dostarczanie rodzicom (opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- umożliwianie nauczycielom doskonalenia metod pracy dydaktyczno-wychowawczej,
- stwierdzenie, w jakim stopniu osiągnięcia ucznia, klasy i nauczyciela odpowiadają założonym celom dydaktycznym.

III. Wymagania edukacyjne z języka polskiego

A. Ucznia obowiązuje:

- ✓ opanowanie wiadomości i umiejętności wskazanych w podstawie programowej z języka polskiego dla uczniów szkoły podstawowej,
- ✓ znajomość zagadnień historycznoliterackich oraz problemów związanych z omawianymi tekstami literackimi; mogą być one opanowane przez ucznia na różnym poziomie odpowiadającym określonej ocenie,
- ✓ znajomość pojęć z zakresu teorii literatury, kultury i sztuki pomocnych przy interpretacji tekstów literackich, wskazanych w opisie wymagań,
- ✓ znajomość zagadnień z gramatyki języka polskiego.

B. W stosunku do ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi obniża się wymagania w następujący sposób:

- ✓ uczniowie mający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej zawierającą informację o dysgrafii, dysortografii lub dysleksji w dyktandzie mogą popełnić 2 razy więcej błędów niż uczeń bez

dysfunkcji; ocena za dyktando w tym przypadku pełni tylko funkcję informacyjną, nie jest brana pod uwagę przy wystawianiu oceny śródrocznej / rocznej,

- ✓ przy ocenie wypowiedzi pisemnych ww. uczniów nauczyciel bierze pod uwagę przede wszystkim wartość merytoryczną wypowiedzi oraz jej warstwę językową,
- ✓ przy ocenie wypowiedzi pisemnych uczniów posiadających opinię poradni o dysgrafii nie bierze się pod uwagę czytelności i estetyki pisma.

IV. Rodzaje aktywności ucznia podlegające ocenianiu

Przedmiotem oceniania są wiadomości i umiejętności ucznia na lekcjach języka polskiego, a zwłaszcza:

- pisemne, sprawdzające prace klasowe w różnej formie (np. testu, kartkówki, wypracowania, testy czytania ze zrozumieniem)
- odpowiedzi ustne ucznia,
- udział w dyskusji (waga argumentów, etyka i kultura wypowiedzi, dokumentowanie tez),
- praca ucznia na lekcji,
- praca w grupie,
- wykonywanie zadań domowych,
- prezentacje w klasie (przygotowane samodzielnie i wygłoszone referaty, recytacje, prezentowanie efektów własnych działań twórczych),
- wykonywanie samodzielnie dodatkowych zadań.

C. Sposoby sprawdzania postępów ucznia

W celu ocenienia postępów w nauce ucznia stosuje się następujące sposoby sprawdzania wiadomości i umiejętności:

- prace klasowe (co najmniej 2 w semestrze spośród niżej wymienionych):
  - wypracowania będące dłuższą, samodzielną wypowiedzią o różnym charakterze, np. opowiadanie, charakterystyka, opis, list, sprawozdanie i inne określone w podstawie programowej,
  - sprawdzian wiadomości - dotyczący treści i problematyki omówionych tekstów literackich, problematyki poruszanej w trakcie omawiania określonego bloku tematycznego,
  - test sprawdzający umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów literackich, publicystycznych i użytkowych,
  - sprawdzian wiedzy o języku.
- dyktanda,
- pisemne prace domowe,
- wypowiedzi ustne na zadany temat dotyczące omawianych tekstów literackich, zjawisk kulturowych,
- kartkówki sprawdzające wiadomości z trzech ostatnich lekcji lub znajomości treści lektury,
- inne sposoby, np.: prace stylistyczne, notatki, referaty, prezentacja wyszukanych i opracowanych materiałów źródłowych, głos w dyskusji, recytacja utworów literackich, aktywny udział w przygotowaniu i przeprowadzeniu imprez szkolnych, np. akademii, przedstawień teatralnych, montaży słowno-muzycznych, udział w konkursach polonistycznych (za zajęcie czołowych miejsc, zdobycie wyróżnienia uczeń otrzymuje ocenę celującą cząstkową, za zdobycie tytułu laureata w Wojewódzkim Konkursie Języka Polskiego ocenę celującą roczną).

D. Kryteria ocen

A. Przy ocenie testów różnicujących, sprawdzianów i kartkówek przyjmuje się następującą skalę procentową zgodną z WSO:

Celujący	"6"	$96\% \leq \text{„6”} \leq 100\%$
Bardzo dobry	"5"	$90\% \leq \text{„5”} < 96\%$
Dobry	"4"	$75\% \leq \text{„4”} < 90\%$
Dostateczny	"3"	$50\% \leq \text{„3”} < 75\%$
Dopuszczający	"2"	$33\% \leq \text{„2”} < 50\%$
Niedostateczny	"1"	$0\% \leq \text{„1”} < 33\%$

B. Kryteria oceny dyktand:

- celujący – 0 bł. ort. i int.
- bardzo dobry – 1 bł. ort. pierwszorzędny, 1 bł. ortograficzny drugorzędny lub 1-3 bł. int.,
- dobry – 2 bł. ort. pierwszorzędne,
- dostateczny – 3-4 bł. ort. pierwszorzędne,
- dopuszczający – 5-6 bł. ort. pierwszorzędnych,
- niedostateczny – 7 i więcej bł. ort. pierwszorzędnych

1 błąd ortograficzny pierwszorzędny = 2 błędy ortograficzne drugorzędne

1 błąd ortograficzny pierwszorzędny = 4 błędy interpunkcyjne

Za błąd pierwszorzędny w dyktandzie uważa się błąd ortograficzny dotyczący zasady ortograficznej, której znajomość i umiejętność stosowania jest sprawdzana w trakcie pracy pisemnej.

C. Zasady oceniania pracy grupowej nauczyciel określa przed wykonaniem zadania. Ocenę może otrzymać osoba referująca efekty działań grupy (wybrana przez jej członków lub wskazana przez nauczyciela) bądź cała grupa.

D. Oceny klasyfikacyjne (śródroczne i roczne) ustala się, biorąc pod uwagę wszystkie oceny bieżące. Wprowadza się następujące wagi ocen bieżących:

- z pisemnych prac klasowych i sprawdzianów oraz z poprawy tych prac – waga 3,
- z dyktand, kartkówek, odpowiedzi ustnych, prac długoterminowych – waga 2,
- z prac domowych oraz innych aktywności, tj. z aktywnego udziału w lekcji, z umiejętności współpracy w grupie, z samodzielnej pracy na lekcji, z pozalekcyjnej działalności ucznia związanej z danym przedmiotem – waga 1.

Na ocenę klasyfikacyjną mają również wpływ: wkład pracy, zaangażowanie, systematyczność i wykorzystanie indywidualnych możliwości intelektualnych ucznia.

Podstawą do klasyfikacji śródrocznej i rocznej jest uzyskanie co najmniej sześciu ocen cząstkowych z różnych rodzajów aktywności.

V. Dodatkowe informacje

- Uczeń ma prawo do poprawienia niezadowolającej go oceny z pracy klasowej (nie dotyczy to oceny ze stylistycznej pracy klasowej). Aby poprawić ocenę, musi w ciągu dwóch tygodni ponownie napisać sprawdzian. Wynik sprawdzianu jest ostateczny. Po napisaniu przez ucznia sprawdzianu poprawiającego nauczyciel wpisuje do dziennika wynik uzyskany z pracy poprawianej obok oceny z pierwotnego terminu, pod warunkiem, że ocena jest wyższa od uzyskanej pierwotnie.
- Uczeń, który nie był obecny na sprawdzianie, a jego nieobecność jest usprawiedliwiona, ma obowiązek napisać sprawdzian w terminie nieprzekraczającym 2 tygodni od momentu powrotu do szkoły. Uczeń pisze sprawdzian na zajęciach pozalekcyjnych.

- O czasie, zakresie i formie prac klasowych uczniowie są powiadamiani przez nauczyciela najpóźniej na tydzień przed planowaną pracą, kartkówki z trzech ostatnich lekcji nie muszą być zapowiadane.
  - Nauczyciel powinien oddać uczniowi sprawdzone prace, omówić je w ciągu tygodnia od napisania.
  - Dopuszcza się stosowanie znaków „+“ i „-“ przy ocenie oraz np. - nieprzygotowany, nb. – nieobecny.
  - Uczeń ma prawo dwa razy w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez podania przyczyny (nie dotyczy to zapowiedzianych prac klasowych i sprawdzianów ze znajomości treści lektury, której termin omawiania był ustalony wcześniej, a także wypracowań domowych, na których napisanie nauczyciel pozostawił uczniowi tydzień). Nieprzygotowanie uczeń zgłasza na początku lekcji, po sprawdzeniu obecności.
  - Za aktywną pracę na lekcji uczeń może otrzymać plus „+”. Uzyskanie pięciu plusów powoduje otrzymanie oceny bardzo dobrej. Uczeń ma możliwość uzyskania oceny celującej, jeżeli zbierze pięć plusów, a jego wypowiedzi charakteryzują się bogactwem słownictwa, poprawnością językową oraz są logicznymi, oryginalnymi i rzeczowymi wnioskami.
  - W sytuacji dłuższej nieobecności na zajęciach uczeń zobowiązany jest do uzupełnienia wiadomości i zeszytu oraz ustalenia z nauczycielem terminu pisania zaległych prac klasowych (w ciągu dwóch tygodni od ustania nieobecności).
  - Uczeń zobowiązany jest do prowadzenia zeszytu przedmiotowego oraz przynoszenia na lekcje podręcznika i zeszytów ćwiczeń. Brak podręcznika, zeszytu lub zeszytu ćwiczeń jest równoznaczny z nieprzygotowaniem do zajęć.
  - Zasady omawiania lektur: Termin omawiania każdej z lektur jest podawany przez nauczyciela z około miesięcznym wyprzedzeniem. Dokładną datę podaje polonista, informując uczniów ustnie na lekcji oraz wpisując ją do Librusa. Lekcje poświęcone lekturze zazwyczaj zaczynają się kartkówką ze znajomości treści, a kończą sprawdzianem/pracą klasową. Przez cały cykl zajęć uczeń zobowiązany jest mieć lekturę na lekcji.
  - Szczegółowe warunki poprawiania ocen znajdują się w Statucie szkoły.
- VI. Wszelkie kwestie dotyczące oceniania, które nie zostały zawarte w niniejszym dokumencie, można znaleźć w Statucie Społecznej Szkoły Podstawowej nr 2 w Białymstoku.

Opracowały:
Katarzyna Bałdyga
Magdalena Bajsicka
Małgorzata Ignatowicz
Dorota Żuk

Białystok, dn. 01.09.2023 r.